

Naturskyddsföreningen i Nordanstig

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2007

Även år 2007 har präglats av viljan att vara en aktiv och synlig förening för kunskapsspridning och skydd av natur och miljö i Nordanstigs kommun. Vår verksamhet har av massmedia uppmärksammats i ett flertal artiklar under året.

1 PROGRAMVERKSAMHETEN

Under 2007 har vi haft 18 programaktiviteter. Flertalet aktiviteter utannonserades även offentligt vilket har lett till bra besöksantal och en del nya medlemmar.

28 januari – Bildvisning om Bäling

I samarbete med Jättendals Missionsförsamling arrangerades en bildvisning på temat "Det vackra Bäling". Sven Norman berättade till egna diabilder om naturen i den by han bor, d.v.s det gamla jordbrukslandskapet i Bäling och runt Bälingsjön. Ca 50 personer kom till Jättendals missionskyrka.

19 februari – Fåglar och natur i Costa Rica

Detta arrangemang var förlagt till Lillbergsgården i Ilsbo, där Owe Nygren visade bilder och berättade om fåglar och natur i Costa Rica. Trots snöoväder kom 20-talet besökare till denna högtintressanta kväll om en för oss annorlunda natur.

2 mars – Ugglevandring

Ca 25 personer deltog i vår månskensvandring med ugglelyssning. Vandringen gick från Norromå mot Frästavallen i Gnarp. I fantastiskt månsken, glimmande stjärnhimmel och gnistrande snö förhöjde en pärluggla stämningen redan i början av vandringen. Fikat, korvgrillningen och gemenskapen vid brasan i gammelskogens djup (där Lars Norman skottat fram lägerplatsen och förberett med ved och sittplatser) förhöjde stämningen ytterligare. Och på vandringen hemåt fick vi åter höra en pärluggla ropa. Ett särskilt tack riktar vi också till Karl-Erik Silén, som hade plogat upp skogsvägen så att den blev vandringsbar. En mycket trelig och lyckad kväll !

11 mars – Årsmöte

Årsmötet i Lönnbergskyrkan i Bergsjö lockade 10-talet medlemmar. Förutom de vanliga punkterna på dagordningen berättade Stefan Haglund och visade bilder från en resa till Kina

2 april – Fågelholkstillverkning

Fågelholkstillverkningen i Backens skolas slöjdsal i Harmånger lockade 14 deltagare, både unga och gamla. Ca 40 holkar i olika storlekar snickrades ihop, huvudsakligen för mesar och starar. Under fikapausen svarade Ragnar Svensson för ett inslag, där vi lyssande till fågellåten och försökte komma fram till vilka fåglar som hördes. Tjärnviks Trä skänkte virket vilket vi tackar särskilt för.

april-maj – Orrlek

Orrlek på en myr Gnarp: Sven Normans orrkoja var bemannad vid tre tillfällen av orrspelsentusiaster. Som mest sågs vid samma tillfälle 7 tuppar och 9 hönor, en något annorlunda observation eftersom antalet tuppar brukar vara avsevärt större än antalet hönor.

12 maj – Länsstämma

Från Nordanstig deltog Torsten Hansson, Sven Norman och Inger Åhslund i Naturskyddsföreningen i Gävleborgs länsstämma med Naturskyddsföreningen i Gävle som värdar. Förutom de sedvanliga stämmoförhandlingarna gjordes en intressant och uppskattad utflykt till Hälö, en klippö i yttersta havsbandet mellan Eskön och Iggön.

24 maj – Fågelvandring i Strömsbruk

Den traditionella fågelvandringen i Strömsbruk lockade ett 40-tal intresserade. Vi följde det natursköna området längs Harmångersån mot Ornskarpen och såg 44 olika fågelarter, bl a fiskgjuse rödebena, ros Karl, kärrsnäppa, mosnäppa, ejder, svärta, vigg och strandskata. Höjdpunkten kom under fiket på havsstranden när en havsörn visade upp sig och drog iväg ut mot havet. Strömsbruks Skolas elever medverkade och hade ordnat en mycket uppskattad frågeslinga längs vandringsvägen.

17 juni – De vilda blommornas dag

Ca 35 besökare kom till "De vildas blommornas dag", som nu ägde rum i omgivningarna kring Gränsfors Bruk i Baståsen, Bergsjö. Veronica Jägbrant och Sven Norman lotsade varsin grupp och vi såg sammanlagt ett 80-tal olika arter, t ex backnejlika, ängsklocka, uppländsk vallört, häckvicker, skogssallat, femfingerört, backskärfrö och vattenklöver. Vandringen avslutades med fika där Gabriel Brånby, chef för yxfabriken här, berättade om byns historia och om den verksamhet som bedrivs här nu, t ex smidesutbildning och timringskurser samt en hel del turistisk verksamhet (t ex yxmuséet.)

1 juli – Ängsslåtter i Rigberg

11 slätterentusiaster samlades trots hotande regnväder för femtonde året till vår årliga ängsslåtter i Rigberg, Hassela. Vi inledde som vanligt med att berätta lite om den tidigare gårdens historia varefter liarna och räfsorna svingades med bravur. Nytt för i år var att Ragnar Svensson försåg oss med en hässja där en del av gräset hängdes upp. Vid en kort botanisk exkursion såg vi bl a orkideerna nattviol, Jungfru Marie nycklar, grönkulla och knopp av brudsporre. Även olika slags pyrolor såsom vit- och klotpyrola, mängder av kattfot och ormröt och en del fjälltimotej, hässle- och vårbrodd m m. Vi lärde oss också att skilja på ängs- och skogskovall samt röd- och skogsklöver. Områdets karaktärsväxt, fältgentianan, blommar senare här. Vid ett besök i andra halvan av augusti återfanns stora blommande bestånd liksom backnejlika. Slätterdagen avslutades som vanligt med mat och fika på närliggande och natursköna Ersk-Matsgården.

18 juli – Harmångersdagen

Vid Harmångersdagen visade vi upp oss med föreningsmaterial, fotoutställning, faktaböcker och div broschyrer samt informerade besökarna om vår verksamhet och Nordanstigs natur. Torsten Hansson och Inger Åhslund skötte det hela.

tisdagar i juli – Kustvandringar

På tisdagar i juli arrangerades under Ann-Christin Jäderholms guidning vandringar på norra delen av Tjuvön norr om Mellanfjärden. Turerna startade på Sundsbovallen, en fäbodvall, och gick ut mot havet och sedan upp på Tjuvöns högsta punkt där den fantastiska utsikten över havet mot Jättholmarna, Vitörarna och Gran avnjöts till medhavd fika. Turen fortsatte därefter ner mot havsstranden och följde den på de släta hållarna. Tjuvön var för kanske 1000 år sedan en ö (därav namnet) som genom landhöjningen förenats med fastlandet. Naturskönheten är enorm med de långa, släta och mot havet sluttande hållarna, de gamla martallarna och många fina strandväxter.

22 juli – Vandring

Ca 50 personer deltog i vår vandring från den numera TV-riksbekanta Ragvaldsnäs dansbana till det f d fiskeläget Bäcksand. Sven Norman ledde vandringen längs stranden förbi minnesmärket efter den tragiska Delos-sjökatastrofen år 1945, där fem personer omkom, och vidare ut på Fågelharnsudden förbi norra och södra Fågelharnsviken. Vi gjorde täta stopp och studerade strandväxterna, t ex strätta, kustarun, strandkrypa, slätterblomma, vänderot, strandloka m m. Vi tittade också på bladgaller på alblad, färggranna knölar på bladen där små kvalsterdjur huserar. Längs ute på en liten udde i Bäcksand i ett hav av fackelblomster omgivet av det riktiga havet fikade vi och njöt av den undersköna blomsterprakten, fågellivet och havsutsikten mot Brämön, Gran, Vitörarna och Jättholmarna.

29 juli – Växtinventering

Vår öppna **växtinventering i Mellanfjärden** lockade c:a 15 deltagare. Vi gick västerut från Mellanfjärdens Hotell längs stigar och småvägar till Kvarnmon och därefter tillbaka delvis längs Edsmyrån och antecknade alla arter vi såg och kunde. Resultatet blev c:a 115 arter, som vi dokumenterade. Några exempel är backnejlika, rödfibbla, femfingerört, måbär, strutbräken, tibast, baldersbrå, olika fibblor, gåsört, lomme, penningört och jordrök m.m.

16 september – Svampdag

Den numera traditionella svampdagen i samarbete med Ersk-Matsgården i Hassela lockade ett 25-tal besökare i det gråkalla vädret med endast några få plusgrader. Trot en svampfattig såsång hade en hel del svampar dukats upp på den gamla vagnen på gården.

Svampkonsulenten Annika Eriksson från Ljusdal berättade livfullt och mycket kunnigt bl a om olika svampars mer eller mindre lämplighet som föda. Sedan gav vi oss ut i omgivningen och plockade av de svampar som fanns. De gick sedan igenom av Annika. Ersk-Matsgårdens Boerje Bohlin svarade för fika och en utsökt delikat svampsoppa.

17–19 september – Rovdjursinformation

I samarbete med kommunens skolor genomförde vi dessa dagar Rovdjursinformation till alla sjätteklasser, totalt ca 100 elever och deras lärare. Det gjordes genom bussresor till Rovdjurscentret och Järvzoo i Järvsö, där alla inledningsvis fick en pedagogisk och kunnig information om våra stora rovdjur. Därefter gjordes en guidad vandring bland rovdjur och andra djur, som finns ute i det fria i den här utsökta anläggningen. Arrangemanget kunde genomföras tack vare bidrag av statliga medel, som avsatts för riktad information om rovdjur och som vi sökte och fick del av.

23 september – Johandagen

Johan-dagen på Ersk-Matsgården i Hassela arrangerades nu för andra året (till minne av en av våra yngre medlemmar, som tyvärr gick bort i början av år 2006.) Arrangemanget är särskilt riktat till barn och ungdom och blev åter en fullträff! C:a 100 personer, de flesta barn och ungdomar, kom. Vi bjöd på frågestig med djurbilder, växtbingo, naturpyssel, djurliv i ån, sagoberättande i en av gammalgårdarna, fågelholkestillverkning, tubkikare för fågelskådning, pinnbröd och korvgrillning, foton från Nordanstigs natur m.m. Tack till Åsa Jadelius, som var vår huvudansvarige, och alla hennes engagerade medhjälpare! Tack också till Ersk-Matsgården med Boerje Bohlin som huvudasvarig!

7 oktober – Familjeutflykt

8 personer kom till familjeutflykten till Klövbergets naturreservat i Hassela. Sven Norman lotsade oss genom det mycket fina gammelgranskogsområdet, nu i fullmåttade höstfärger. En vandring här är en nästan trolsk upplevelse bland tickor, massor av döda träd, lunglav m m. Det stora målet var områdets omfattande lokaler för det sällsynta långskägget. Vi hittade det till slut och njöt till fullo av dessa levande "julgransgirlinger" i den här orörda gammelskogen. I denna ovanliga miljö avnjöt vi vår medhavda fika, varefter återfärden anträdde. En fantastisk höstdag!

2 FÖRENINGsutveckling

Arbetet att göra föreningen mera synlig och känd har fortsatt på ungefär samma sätt som de senaste åren.

- a) Vid **programaktiviteter har vi informerat** om verksamheten, delat ut broschyrer och flygblad m.m. och **vår hemsida** har hållits aktuell av vår hemsidesansvarige Stefan Haglund. Under året hade vi 3 023 träffar, nytt rekord igen med 541 fler än år 2006 och sedan starten i mars 2001 totalt nära 12 600!
- b) Våra **programblad** har – förutom att de skickats till medlemmarna - även lagts ut i kommunens bibliotek och i lokaler för turistinformation m m, skickats ut till grannkretsar och andra organisationer med natur och friluftsliv på programmet

- c) **Informationsblad, verksamhetsberättelse och annan information** har utsänts till medlemmarna två gånger under året
- d) **Nya medlemmar** har löpande under året fått **välkomstbrev** med programblad och annan information
- e) Sven Norman och Stefan Haglund deltog i nov i en **träff i Bergsjö för nyinflyttade till Nordanstig** där vi visade ett bildspel om Nordanstigs natur och vår verksamhet
- f) **En flagga** med Naturskyddsföreningens logo att användas vid vissa föreningsaktiviteter har anskaffats
- g) några av oss deltog i mars i en **exkursion till gammeltallarna på Hornslandet**, som arrangerades av skogsgruppen för Naturskyddsföreningen i Gävleborg

3 NATURRESERVATSFRÅGOR och ÖVRIGA NATURVÅRDSFRÅGOR

Under det gångna året har beslut fattats om två nya naturreservat i Nordanstigs Kommun. Det första är **Klackuddens naturreservat** vid kusten norr om Norrfjärden i Gnarp. I denna fråga har vi varit aktiva under handläggningstiden med bl a utflykter i området, kontakter och synpunkter till Länsstyrelsen m m.

Det andra är **Svedjebodvallens naturreservat** i Hassela, ett gammelskogsområde intill den välbevarade fåbodvallen. Vi fick förslag till beslut från Länsstyrelsen varefter vi besökte området och lämnade positiva synpunkter till reservatsbildningen.

Vi har också lämnat synpunkter på **förslag till nya reservatsföreskrifter och skötselplaner för Gnarps Masugns och Gnarpkatens naturreservat** längs kusten norr och söder om Sörfjärden i Gnarp. De har godtagits av Länsstyrelsen och förslagen, med våra synpunkter inbakade, är nu ute på ny remiss.

Genom vårt Länsförbund har vi engagerat oss i ett **projekt för att bl a reducera minkstammen**. Vi har mottagit två minkfällor, som placerats ut och sköts genom jakträttsinnehavare.

Stefan Haglund deltog i det årliga **Vargsymposiet i Våådalen**, arrangerat av Taiga Foto & Natur i samarbete med en rad andra intressenter. Symposiet är ett forum om alla våra stora rovdjur och människors relationer till dem. En rad forskare och sakkunniga medverkar med olika föreläsningar och utställningar m m och belyser de heta rovdjursfrågorna från alla synvinklar.

Sven Norman har vid en temagudstjänst i Gnarps Kyrka hållit ett **anförande** om behovet av **att skydda vår natur och miljö** från fortsatt negativ mänsklig påverkan. Han blev sedan även inbjuden att hålla detta anförande vid ett medlemsmöte hos PRO i Njurunda.

Han var även inbjuden att inleda en **temafilmkväll i Gnarps Församling** där man visade filmen "En obehaglig sanning" med Al Gore, som behandlar klimatförändringarna p g a växthusgaserna.

Vi har lämnat synpunkter till Länsstyrelsen till en **informationstavla** om kusten och naturen m m kring Sörfjärden i Gnarp. Tavlan uppsattes där senare under sommaren.

Vi var representerade vid **invigningen av Grans nya hamn**, där Sven Norman och Hans Östbom guidade varsin gupp besökare runt på ön.

Vi har uppmärksammat Vägverket på en **skyddsvärd väggkant** i Haddäng, Gnarp **med** minst ett 50-tal blommande **nattviol**er och fått löfte om hänsyn vid vägröjning. I Årskogen, Gnarp har vi uppmärksammat Skogsstyrelsen på ett **fint bestånd av skogsknipprot** i hopp om hänsyn vid ev kommande avverkning.

4 STUDIECIRKEL

Under våren och försommaren genomförde vi på begäran ännu en studiecirkel på temat "Fåglar i vår närhet". Ett femtontal personer deltog i de åtta träffarna, där vi började med inomhusstudier i mars för att sedan flytta ut och lära oss lyssna och se fåglar ute i naturen. Lars och Sven Norman ledde cirkeln.

5 PROJEKT LOKAL och KOMMUNAL NATURVÅRD

På vårt förslag och initiativ sökte Nordanstigs Kommun år 2006 medel för genomförande av tre projekt, som genomförs av oss. Vi har under 2007 jobbat mycket aktivt med projekten och haft avstämningsmöte med företrädare för Nordanstigs Kommun. Läget 2007-12-31 var följande:

- a) **Sevärdheter i Nordanstigs natur**, som ska leda till en skrift i färg med beskrivningar över ett antal besöksvärda naturområden i Nordanstig. Under året har ett stort antal besök på olika platser gjorts. Vi har valt ut c:a 30 objekt, tagit bilder och gjort textbeskrivningar. Det mesta av det kvarvarande jobbet är nu utlagt till ett lokalt företag för layout, illustrationer och framställning av broschyren, som beräknas kunna utdelas till bl a hushållen i Nordanstig under april 2008. Projektiden löper t o m 2008-06-30
- b) **Utbildning av naturguider i Nordanstig**: Sex personer har genomgått en utbildning för naturguider. De finns nu tillgängliga, förutom för oss själva, även för andra organisationer (t ex inom besöksnäringen) vid behov av guidade utflykter i Nordanstigs natur. Projektiden löpte ut 2007-12-31.
- c) **Inventering av flora och fauna kring turistanläggningar**: Fyra anläggningar i Nordanstig anmälde sitt intresse för deltagande i detta projekt. De är Gränsfors Bruk i Baståsen, Bergsjö, Kustleden Turism i Strömsbruk, Mellanfjärdens Hotell och Örnästet på Kyrkbyberget i Bergsjö. Vi har under året genomfört inventeringar på samtliga platser men de kommer att kompletteras något under våren/försommaren 2008. Projektiden löper t o m 2008-06-30.

6 MILJÖPRISET

Vårt årliga miljöpris utdelades i december, nu för åttonde gången. Priset gick till Edsmyråns Intresseförening

"...för natur- och miljöinsatser längs delar av Edsmyrån. På föreningens initiativ har en omfattande sanering av strandområdet från ett 25-tal bilvrak genomförts. Genom röjning och anläggande av broar har området dessutom tillgängliggjorts så att natur- och kulturvärden framhävs och därmed utgör ett naturskönt och intressant vandringsområde för såväl besökare som för närboende.

Pristagaren förärdades diplom, en specialdesignad keramikuggla och böcker m m.

7 MEDLEMSUTVECKLING

2007-12-31 hade vi 290 medlemmar. Efter att var je år sedan 2000 ha ökat har vi nu en liten minskning. Vi har ökat antalet huvudmedlemmar med två medan talet familjemedlemmar minskat med 17, således en sammanlagd minskning med 15. Vår ökning under 2000-talet är dock fortfarande mycket hög (från 170 till 190 eller drygt 70 %.) Glädjande är att medlemsantalet i **landet** har ökat med 7 500 till 176 000. Och under 2008 ska vi jobba för att ta igen medlemsantalet och öka igen!

8 STYRELSEN

Under året har sex styrelsemöten hållits. Därtill har delar av styrelsen träffats bl a vid och inför programaktiviteter m m. Styrelsemötet i augusti hölls ute i det fria vid Ersk-Matsgården i Hassela för bl a planering av Johan-Dagen. Styrelsen har bestått av följande personer:

Sven Norman (ordförande), Inger Åhslund (vice ordförande), Ragnar Svensson (sekreterare), Niclas Vallin (kassör), Stefan Haglund (hemsidesansvarig), Åsa Jadelius, Torsten Hansson och Veronica Jägbrant (ledamöter.) Christina Hedlund och Ann-Christin Jäderholm har varit suppleanter.

Sven Norman ingår även i Länsförbundets styrelse som dess kassör. Han har där även haft uppdraget att engagera sig i ett flertal strandskyddsärenden i länet. Länsförbundets styrelsemöte i nov hölls i Nordanstig med oss som värdar, där vi bl a fick tillfälle att informera om vår verksamhet.

9 AVSLUTNINGSDORD

Vi kan se tillbaka på ännu ett aktivt år. Trots den tyvärr alltför begränsade skaran **aktiva** medlemmar har vi haft en mycket omfattande och utåtriktad verksamhet. Vi tror oss ha spridit en hel del kunskap och information både om föreningens verksamhet och om natur och miljö. Vi anser oss vara en tillgång för det viktiga naturskydds- och miljöarbetet i vår kommun. Trots våra ansträngningar har vi inte fått nämnvärt fler **aktiva** medlemmar eller ökat vår medlemskara vilket vi inte är nöjda med. **Vi vill ha ännu fler medlemmar, gärna ungdomar !** Kom gärna med förslag och idéer!

Styrelsen